



27.4.2018

Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausunto Pasila–Riihimäki-rataosuuden melusuojauksista Keravalla ja Järvenpäässä.

HEL 2018-002067 T 10 03 01

Liikennevirasto on pyytänyt Keski-Uudenmaan maakuntamuseolta lausuntoa Pasila–Riihimäki-rataosuuden välityskyvyn nostamisen 1. vaiheen ratasuunnitelman muutoksesta melusuojauksen osalta Keravan ja Järvenpään alueella. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Rataa reunustaville asuinalueille on Keravalla ja Järvenpäässä osoitettu tarve meluntorjunnalle. Toimenpiteenä on esitetty meluaitoja sekä kiskonhiontaa ja -vaimennusta. Hankkeen suunnitelmaselostuksen perusteella melusteiden sijoittelu ja korkeus on tutkittu hyvin perusteellisesti. Esimerkiksi alkuperäisiä liikennemääräarvioita on tarkasteltu uudelleen ja todettu ne ylimitoitetuiksi. Näin käsillä olevassa hankkeessa melusteet on suunniteltu alkuperäistä matalampina ja vähemmän ympäristöään hallitsevina.

Kulttuuriympäristön näkökulmasta suunnittelualueen kriittisin osuus on Järvenpäässä Tuusulan rantatien valtakunnallisesti merkittävä RKY-alue, joka rajautuu junarataan radan länsipuolella. Radan itäpuolelle sijoittuvat melusteet Lepolan kohdalla, välillä 35+200–35+700 estävät jonkin verran näkyviä radan yli RKY-alueelle. Yleisesti vaikutukset RKY-alueilla kulttuuriympäristöön ovat kuitenkin vähäiset, eikä museolla ole tältä osin suunnitelmaan huomautettavaa.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo on hankkeen yleissuunnitelmaa koskevassa lausunnossaan (21.8.2012) korostanut jatkosuunnittelun merkitystä laadukkaiden ratkaisuiden löytämiseksi asemien yhteydessä ja maisemallisesti tärkeillä alueilla. Lisäksi museo on korostanut, että radan lähiympäristön laadukkaan vihersuunnittelun ohella melusuojarakenteiden ja suoja-aitojen suunnittelussa tulisi ottaa huomioon maisemaan sopeuttaminen.



27.4.2018

Hankkeen suunnitelmaselostuksessa on todettu, että melusteiden suunnittelussa on Liikenneviraston Radanpidon ympäristöohjeen mukaisesti priorisoitu kustannustehokkuutta ja melun keskiäänitasoa. Tämä tarkoittaa sitä, että melusteiden muotoilussa ja ulkonäössä on nojaututtu standardiratkaisuihin. Meluste on kuitenkin värityksen ja materiaalien avulla pyritty sovittamaan radanvarren kaupunkiympäristöön. Esteen pääväri on tumma harmaa (RAL 7024). Toiminnallisesti merkittävissä paikoissa, kuten asemien kohdilla, esteeseen on lisätty vaihtelua siten, että 16 metrin välein esteessä on 4 metriä leveä vaaleanharmaa (RAL 7045) osuus.

Vaikka melusteiden korkeutta ja siten niiden heikentävää vaikutusta ympäristöön on pystytty käsillä olevassa suunnitelmassa lieventämään, ei standardiratkaisuilla päästä toivottavaan lopputulokseen maisemaan sopeuttamisen osalta. Melusteiden yhteispituus on Keravalla n. 1,1 kilometriä ja Järvenpäässä n. 6,5 kilometriä, ja ne sijoittuvat aivan kaupunkien keskustojen tuntumaan. Pääosin tummanharmaa, standardisoitu rakenne ei luo ympäristössään neutraalia vaikutelmaa vaan se hahmottuu väistämättä melko yksitoikkoisena visuaalisena elementtinä kaupunkimaisemassa.

Pasila–Riihimäki-rataosuus on junamäärältään Suomen vilkkain, ja rataosuudella on päivittäin tuhansia käyttäjiä. Seudun oletetun väestönkasvun myötä rataliikenteen merkitys tulee entisestään kasvamaan. Kunnianhimoisempi suhtautuminen rataosuuden melusteiden muotoiluun ja visuaaliseen kokonaisvaikutukseen olisi siksi perusteltua. Esimerkiksi luonnosvaiheessa oleva Keski-Uudenmaan uusi maakunta-kaava (Uusimaa-kaava 2050) korostaa ympäristön laatua yhtenä seudun tulevaisuuden keskeisenä vetovoimatekijänä. Etenkin keskusta-alueisiin vaikuttavat suunnitteluratkaisut eivät ole siten yhdentekeviä, vaan niitä tulisi ajatella osana ympäristöjen esteettistä kokonaisarvoa.

Melusteiden suunnittelu osana viihtyisää asuinympäristöä on haasteellista. Kuitenkin tavoitteena tulee olla sellainen ratkaisu, jonka visuaalista haittavaikutusta on parhaalla mahdollisella tavalla lievennetty esim. materiaalin, muotoilun ja viheraiheiden avulla.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseolla ei ole hankkeeseen muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Petteri Kummala, tutkija, puhelin: 310 36940
petteri.kummala(a)hel.fi

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö



Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

27.4.2018

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Postiosoite
PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin
+358 9 310 36488
Faksi

Y-tunnus

Tilinro

Alv.nro